

Inbreng Miranda Elisabeth Maasman, [Experience](#) | [Miranda Elisabeth Maasman](#) | [LinkedIn](#)

(al toen ZZP'ers nog gewoon freelancers heetten was ik nauw betrokken bij het ZZP dossier, ik heb de VAR zien komen en gaan)

Als het doel is echte ondernemers gewoon laten ondernemen en kwetsbaren beschermen is deze wet bij voorbaat al mislukt. Tenzij de bedoeling is bemiddelingsbedrijven en payrollbureaus in de kaart te spelen natuurlijk.

De status van persoon die opdrachten uitvoert en vooral diens mate van zelfstandigheid moet leidend zijn. Zelfstandigheid uitgelegd als het tegenovergestelde van afhankelijkheid. Dat was ook het uitgangspunt toen de VAR werd ingevoerd: opdrachtgevers hoefden niet meer de onmogelijke toets aan werknemerscriteria uit te voeren, maar mochten elk soort werk laten uitvoeren als betrokkene maar een echte zelfstandige was. **Het enige probleem met de VAR-WUO was dat deze veel te makkelijk werd afgegeven, dus zonder enig onderzoek vooraf naar de feiten en omstandigheden en of die voldoende duiden op zelfstandigheid en ondernemerschap.** Na afgifte van van de VAR-WUO werd er ook niet gehandhaafd, zelfs niet steekproefsgewijs. De oplossing is eenvoudig: **invoering van een nieuwe vorm van zelfstandigheidsverklaring die wél pas na gedegen onderzoek wordt afgegeven.** Criteria van de VAR-WUO van weleer en uit de jurisprudentie zijn daarbij goed bruikbaar. Wie zich in de praktijk gedraagt als ondernemer, aantoonbaar streeft naar meerdere opdrachtgevers, investeert in zichzelf en/of zijn bedrijf, bedrijfsverzekeringen heeft etc. moet gewoon vanuit de onderneming kunnen blijven werken.

Als iemand na gedegen onderzoek straks geen zelfstandigheidsverklaring krijgt betekent dat niet automatisch dat die persoon dan in loondienst moet. **Dat iemand geen zelfstandig ondernemer is betekent namelijk niet automatisch dat die persoon dan in loondienst is of moet.** Daarvoor gelden immers de wettelijke criteria: betaling van loon voor arbeid, werkgeversgezag en verplichting om het werk persoonlijk te doen. Wettelijk zit er namelijk nog een categorie tussen de loondienst en ondernemerschap: de zogenaamde gelijkgesteldenregeling (op basis van het zgn Rariteiten KB). Op grond van die regeling was destijds een flink aantal freelance auteurs en redactiemedewerkers en dagbladbezorgers die werkten op basis van een overeenkomst van opdracht verplicht sociaal verzekerd en kregen ze bijvoorbeeld volledig betaald zwangerschapsverlof en doorbetaald bij ziekte.

Bij invoering van de wet DBA heeft het duo Wiebes/Asscher die gelijkgesteldenregeling de facto geschrapt doordat opdrachtgevers en opdrachtnemers de mogelijkheid kregen die bescherming voor deze categorie tussen werknemer en zelfstandige weg te contracteren. Het laat zich raden op wiens initiatief dat wegcontracteren doorgaans zal hebben plaatsgevonden: de opdrachtgever die geen trek had in loonheffingen en zich daar met een contract aan kon onttrekken. De vraag is of betrokken opdrachtnemers überhaupt begrepen dat zij tekenden voor het vervallen van hun bescherming.

Het is wenselijk en niet moeilijk om die AmvB weer te schrappen en de gelijkgesteldenregeling te laten herleven voor de niet-werknemers/niet-zelfstandigen. Mensen die zich niet profileren als ondernemer, langdurig afhankelijk zijn van één opdrachtgever en werken op een manier die alles wegheeft van werknemerschap zijn altijd al feitelijk in loondienst geweest. Ik zou ze alleen geen schijnzelfstandigen maar verkapt werknemer willen noemen. Opdrachtgevers zouden voor die categorie een naheffing moeten verwachten. Daarvoor is een wetswijziging niet nodig, slechts wat deskundige handhavingscapaciteit.